

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی **صبح ایران** یک‌شنبه ۲۶ بهمن ۱۳۹۹ – ۲ رجب ۱۴۴۳ سال بیست‌وسوم – شماره ۶۱۴۶ – ۱۶ صفحه قیمت: ۱۰۰۰ تومان

سر مقاله

رئیس‌جمهور بی‌اختیار یا با اختیار؟

عبدالله کنجی

مدیرمسئول

سر اختیارات موجود است.

وقتی رئیس‌جمهور محترم در روز ۲۲ بهمن امسال فهرستی از اقدامات دولت را بر می‌شمرد، ذهن نگارنده مرتب بین بی‌اختیاری و این همه کار رفت و برگشت می‌کود. پس از سال‌ها مطالعه در یافتن وقتی طیف فوق‌الذکر می‌گویند رئیس‌جمهور فاقد اختیار است، یعنی سه‌کار را نمی‌تواند انجام دهد: ۱- اختیار تغییر نوع نظام سیاسی را ندارد. ۲- یکطرفه نمی‌تواند مقابل غرب را سوز بزند. ۳- اختیار وارد کردن اپوزیسیون (توسعه سیاسی) را به قدرت و حکومت ندارد. اصلاح‌طلبان عارف را به‌دلیل ورود نکردن وی به این سه مقوله عقب کشیدند و بعداً شکوری‌راد، دبیر کل حزب پیشرو اصلاح‌طلبان با صراحت نوشت «عارف وفادار به نظام است نه اصلاح‌طلب.» بنابراین وقتی از رئیس‌جمهور شجاع حرف می‌زند یا اکثر کاندیدها به دل‌شان نمی‌نشیند، منظور اقدام در آن سه مقوله است و عبور از خاتمی هم به خاطر همین سه‌اصل کلید خورد. اما کاش پکیارچه می‌گفتند رئیس‌جمهور فاقد اختیار است. اظهارنظر طیف ذکر شده در این باره شتر گاو پلنگی است که می‌توان علت آن را خلط شدن واقع‌گرای در سیاست‌ورزی سکولار و روشنفکری برون‌گرا دانست. حتی آنان که قربانت‌فکری حداکثری با هم دارند، در این موضوع بعضاً به تضاد ۱۸۰ درجه می‌رسند، اما چون بر فیل روشنفکری سوار هستند، ابایی از تناقض‌نمایی هم ندارند. علوی‌تبار که نسبت خود با جمهوری اسلامی را نسبت یک شهروند مسیحی می‌داند، درباره بی‌اختیاری رئیس‌جمهور در همین هفته می‌نویسد: «گراز وضع موجود ناراضی هستند، افراد و نهادها را به ترتیب میزان اختیاری که در تصمیم‌گیری دارند، فهرست کنید و آن‌ها پاسخ طلب کنید. رئیس‌جمهور در تنظیم روابط خارجی، چه در سطح منطقه و چه در سطح قدرت‌های بزرگ اختیاری ندارد. در تنظیم بودجه سه‌ساله دارای اختیاری نیست…» آنچه از آن شانه‌خالی می‌کند مشکل مردم است که بین ۶۰ تا ۸۰ درصد در ۲۳ سال گذشته، مسئله اصلی‌شان بوده است. آیا مسئله مردم این است که چرا در منطقه بین‌وزارت‌خانه جریف) و نیروی قدس (حاج قاسم) تقسیم‌کار شده است و پکیارچی مدیریت وجود دارد؟ خیر، این جماعت رئیس‌جمهور با اختیار را کسی می‌داندند که به سیاست‌های کلی نظام بی‌اعتنا باشد یا علیه آن شورش کند. این دیدگاه آنقدر نخبه‌نما شده است که روحانی‌نیتی وقتی تحت فشار این جماعت قرار می‌گیرد با حمله به این و آن به این جماعت مسکن تزیق می‌کند.

حال که سخنان علوی‌تبار درباره بی‌اختیار بودن رئیس‌جمهور مطالعه شد، دیدگاه‌های دوست گرمابه و گلستان‌علیرضا جلالی‌پور را هم ببینید(در همین هفته): «ما در گذشته به روشنی دیدیم که وقتی خاتمی رئیس‌جمهور می‌شود، اداره کشور با‌اداره کشور از سوی احمدی‌نژاد فرق می‌کند. خاتمی شاخص‌های زندگی را در ایران ارتقا داد (چنین کاری بدون اختیار) و ایران را به عنوان حامی گفت‌وگوی تمدن‌ها در سطح جهان ارتقا داد(علوی‌تبار می‌گوید رئیس‌جمهور در سیاست خارجی اختیاری ندارد)، ولی احمدی‌نژاد در داخل کشور به میراث بروکراسی یکصدساله ایران ضربه ویرانگر زد و در خارج با حرف‌های بی‌پایه در مورد محو یک کشور از روی نقشه جهان دست ایران را زیر سائتور قطعنامه‌های شورای امنیت قرار داد.»

علاوه بر آن اصلاح‌طلبان بارها از دوران خاتمی به عنوان نقطه عطف یاد کرده‌اند. حال آنکه رئیس‌جمهور با فاقد اختیار می‌دانند. واقعیت تلخ این است که جماعت مذکور خود را «پدر دموکراسی» در ایران می‌دانند و فرض‌شان این است که رأی از سرچشمه یا به نسوی ما جاری است یا در انسداد و انحراف است. در همین انتخابات ۱۳۹۸ با اینکه شخصی شناخته‌شده (مجید انصاری) سرلیست تهران‌شان بود رأیشان به ۷۰ هزار نفر رسید، حال آنکه در طیف مقابل رأی سرلیست نسبت به چهار سال قبل بیش از ۲۰۰ هزار رأی رشد داشت. وقتی پایگاه رأی این جماعت پای صندوق نمی‌آید، علت را عملکرد مجلس و دولت و خود نمی‌دانند و مستقیماً علت را به رد صلاحیت سکولارهای جریان ارجاع می‌دهند. وقتی صحبت از فیلتر نظام می‌کنند، حواسشان نیست که با همین فیلتر مجلس ششم را مطلق و برخی مجالس را نسبی در اختیار گرفته‌اند. | **پنجه در صفحه ۲**

جهش چهارم با ویرانگر انگلیسی

با قرمز شدن ۹ شهر و تندتر شدن آهنگ شیوع کرونا و میزان مراجعات سرپایی و بستری‌های کرونایی زنگ خطر موج چهارم این بیماری در کشور به صدا در آمده است

■ وزیر بهداشت: متأسفانه با وجود افزایش موارد بیماری در خوزستان که کانون آن هم شادگان بود، رعایت پروتکل‌ها به زیر ۱۰ درصد و تقریباً صفر رسیده‌بود و به همین میزان هم آسیب دیدیم. هر جا رعایت پروتکل‌ها ضعیف شد، آسیب‌پذیری هم از همان‌جا بوده‌است. فوت خانم ۷۱ساله در تهران که مسافرتی به خارج از کشور نداشته و فوت دو نفر در آبیگ و هشنگرد اثبات کرد که کرونای انگلیسی در کشور چرخیده‌است. این یک زنگ خطر جدی است.

رهزنی آتش در قلعه مبادلات تهران-کابل

حوالی ساعت ۱۳ دیروز، ساکنان شهرستان تایباد با شنیدن صدای انفجار مهیب متوجه شدند که دود زیادی در مرز دوغارون در ۱۸ کیلومتری شهر به آسمان بلند شده است. کمی بعد، مشخص شد کانون انفجارها در تأسیسات گمرکی اسلام قلعه افغانستان است، گمرکی که بخش قابل توجهی از مبادلات مرزی ایران و افغانستان از طریق آن انجام می‌شود. منابع غیررسمی مرگ ۵۰ نفر و احتمال انفجار ۵۰۰ تا تانکر سوخت را در اثر انفجار در گمرکات اسلام قلعه اعلام کرده‌اند اما وسعت آتش‌سوزی‌ها نشان از بروز فاجعه‌ای با عمق بیشتر دارد

تنها چهار روز پس از انفجار مین کنار جاده‌ای در خط آهن خواف – هرات در مرز افغانستان، دیروز صدها تانکر انتقال سوخت ایران به افغانستان در نزدیکی تأسیسات گمرکی اسلام قلعه افغانستان در آتش سوختند؛ حادثه‌ای مشکوک که با گسترش مبادلات مرزی تهران – کابل هم‌زمان شده است. حوالی ساعت ۱۳ دیروز، ساکنان شهرستان تایباد با شنیدن صدای انفجاری مهیب متوجه شدند که دود زیادی در مرز دوغارون در ۱۸ کیلومتری شهر به آسمان بلند شده است. کمی بعد، مشخص شد کانون انفجارها در تأسیسات گمرکی اسلام قلعه افغانستان است؛ گمرکی که بخش قابل توجهی از مبادلات مرزی ایران و افغانستان از طریق آن انجام می‌شود. به گفته سخنگوی گمرک ایران، افغانستان بعد از عراق، دومین کشوری است که ایران با ۳میلیارد دلار صادرات، تجارت زمینی قابل توجهی با آن دارد.

فیلم‌های به اشتراک گذاشته‌شده از حادثه‌ظهر دیروز، انفجارهای مهیب در تأسیسات گمرکی اسلام قلعه

افغانستان، حوالی مرز دوغارون ایران را نشان می‌دهد، جایی که گفته می‌شود بیش از ۵۰۰ تانکر حامل مواد سوختی یک به یک منفجر شدند. گفته شده ابتدا یک تانکر گاز که نشئی داشته، منفجر شده و این انفجار به طور زنجیرهای باعث انفجار کامیون‌های دیگر شده است. با این حال، وقوع این انفجار که به فاصله چهار روز بعد از حادثه تروریستی مین گذاری در مسیر راه‌آهن خواف –هرات اتفاق افتاده، مشکوک به نظر می‌رسد. هفته قبل «سید وحید قتالی» استاندار هرات اعلام کرده بود چهار نیروی نظامی حفاظت از خط آهن خواف – هرات بر اثر انفجار مین کنار جاده‌ای در شهرستان «غوربان» استان هرات خود جان را از دست دادند و دو نظامی دیگر زخمی شدند.

■ **ابعاد انفجار دیروز**
منابع غیررسمی مرگ ۵۰ نفر را در اثر انفجار در گمرک اسلام قلعه اعلام کرده‌اند اما وسعت آتش‌سوزی‌ها نشان از بروز فاجعه‌ای با عمق بیشتر دارد. سرهنگ حسین میش‌مست، رئیس پلیس راه خراسان رضوی گفته که

این حادثه در فاصله ۱۵ کیلومتری از نقطه صفر مرزی ایران در خاک افغانستان اتفاق افتاد که سبب انفجار مخازن آب و سوخت موجود در منطقه شد که به دنبال آن خودروهای ایرانی و خارجی از محل تخلیه شدند. گسترده‌گی آتش‌سوزی به حدی است که مقام‌های مرزی افغانستان امکانات موجود در هرات را برای مهار آتش‌ناکافی اعلام کرده‌اند. با وقوع انفجارهای پیاپی و پیش از رسیدن مأموران پلیس و امدادگران خودروهایی که در حال تردد به سمت مرز بودند با تغییر مسیر تلاش کردند در معرض این حادثه هولناک قرار نگیرند. سعید خطیب‌زاده، سخنگوی وزارت امور خارجه عصر دیروز گفت: «بلافاصله اقدامات اولیه برای ارائه تسهیلات بیشتر به افراد و خودروهای گرفتار شده در منطقه آتش‌سوزی انجام شد و سرکسولگری جمهوری اسلامی ایران در هرات طی تماس‌هایی با مقامات این استان، از جمله استاندار ابعاد حادثه را مورد بررسی قرار داد.» به گفته خطیب‌زاده، با هماهنگی وزارت امور خارجه و مرزبانی و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط مرز اسلام عالی امنیت ملی ملاقات کرد.

قلعه – دوغارون به روی کامیون‌ها، خودروها و افرادی که برای گریز از آتش‌سوزی به سمت مرزهای کشورمان گریخته بودند، باز نگاه داشته شد.

■ **تحول مهم در مناسبات با کابل**

جوبایدن، رئیس‌جمهور امریکا سه روز قبل در نخستین دیدارش از پنتاگون، گفت که خروج کامل نیروهای ایالات متحده از افغانستان مطابق ضرب‌الأجل توافقنامه دوحه تا ابتدای ماه مه انجام نمی‌شود، برخی ناظران معتقدند امریکا همسواره به دنبال ایجاد ناامنی در افغانستان برای توجیه حضور نظامی خود در این منطقه است. درعین حال مناسبات ایران و افغانستان در هفته‌های اخیر شاهد تحولاتی قابل توجه بوده است. تجارت کالا‌های غیر نفتی میان ایران و افغانستان به جریان ۱۱ ماه تا یازدهم فوریه سال ۲۰۲۱ میلادی به ۲/۴۸میلیارد دلار افزایش یافته است. هم‌زمان، هیئت بلند پایه طالبان، هفتم بهمن ماه امسال، به تهران آمد و با مقام‌های ایرانی از جمله وزیر خارجه و دبیر شورای عالی امنیت ملی ملاقات کرد.

■ **یادداشت پیرن‌الملل**

دکتر سید رضامیرطاهر

حزب‌های کوچک اصلاح‌طلب و دعواهای عمیق

رسول منتجب‌نیا، فعال سیاسی اصلاح‌طلب برای نجات از تندرویی‌ها و تکروی‌های حزب اعتماد ملی، از آن بیرون آمد و حزب جمهوری‌ارت با تنی چند از همفکرانش تأسیس کرد.اما حال‌در حزب‌جمهوریت هم صدایش از تندروی اصلاح‌طلبان بلند شده‌است

بومرنگی که به خود اصلاح‌طلبان برگشت

عبدالله رمضان‌زاده، فعال سیاسی اصلاح‌طلب و سخنگوی دولت اصلاحات تصویری از خبر «مجزوز ویژه‌نمایش مجلس برای رفت و آمد در خطوط سربازان، مجوز تردد ویژه بگیرید!» نکته اما این است که این خبر برای آذر ماه سال ۹۷ است | **صفحه ۲**

۱۵

عراقچی: برجام برای رفع تحریم‌ها کافی نیست!

■ بعد از محمدجواد ظریف، حالا عباس عراقچی، نفر دوم تیم مذاکره‌کننده هم تلویحاً می‌پذیرد که برجام برای رفع تحریم‌ها کافی نیست و ابزاری برای برداشته شدن آنها ندارد. عراقچی چهار سال قبل گفته بود «آثار رفع تحریم‌ها و مشخص شدن اثرات آن به زمان نیاز دارد.» او حالا هم به نقطه صفر برگشته و باز هم راستی‌آزمایی عملی لغو تحریم‌ها را اقدامی نه چندان ساده و بعضاً زمانبر می‌داند

۳

استخراج یک ماده همه‌کاره از قیر در نقطه صفر مرزی

■ برای نخستین‌بار در جهان، تیمی از محققان پارک علم و فناوری دانشگاه کرمانشاه موفق به استخراج ماده‌ای بسیار با ارزش از قیر طبیعی شدند که در صنایع و موضوعات مختلف از بهداشت و درمان گرفته تا هواپیماسازی و ورزش کاربرد دارد. در حال حاضر دانشمندان کانادایی بیش از ۱۵ سال است که برای استخراج این ماده از قیر تلاش می‌کنند.اما هنوز به موفقیت نرسیده‌اند

۲

هیچ صحنه‌ای برای سپاه بن بست ندارد

■ فرمانده کل سپاه: ابهام‌سازی برای دشمن بخشی از قدرت ما است. هر چند گاهی برای ایجاد بازدارندگی و دقیق کردن محاسبات دشمن در رزمایش‌ها یا مصاحبه‌ها بخش‌هایی از قدرت‌مان را نشان می‌دهیم

۱۵

تمکین بایدن به قدرت انصار الله

■ شکست طرح‌های امریکا در یمن، دولت‌مردان کاخ سفید را به بازنگری در سیاست‌های اعلاتی خود در برابر جنبش انصارالله واداشت و آنگونه که وزیر خارجه امریکا گفته، قرار است طی روزهای آینده نام این جنبش از لیست تروریستی حذف شود؛ سیاستی که هرچند به ادعای امریکایی‌ها برای کاهش فاجعه انسانی انجام شده، اما در اصل پذیرش ضمنی قدرت انصارالله است که دست برتر را در تحولات میدانی دارد

۴

صعود دسته‌جمعی بازارهای مالی

■ اگر چه آنقدر قیمت محصولات کالایی و مالی صعودی است که می‌توان از صعود دسته‌جمعی قیمت در بازارها خبر داد اما دیروز بازار سرمایه در اولین روز از تجربه تغییر دامنه نوسان نرخ سهام بین منفی ۲الی مثبت ۶درصد سبز بوش شد، در همین راستا نرخ دلار ۲۶ هزار تومان و سکه نیز ۱۲ میلیون تومان شد

۵

رونویسی بایدن از سیاست‌های ضدایرانی ترامپ

■ قریب به یک‌ماه از روی کار آمدن جو بایدن در کاخ سفید می‌گذرد و آنگونه که پیداست، امریکایی‌ها نیز تعجیلی برای کاهش یا تعلیق تحریم‌های ضدایرانی ندارند، برخلاف باور جریان غرب‌زده داخلی که القا می‌کرد به محض روی کار آمدن جو بایدن روابط تیره دو کشور رو به بهبودی خواهد گذاشت. مجموع گفته‌های مقامات ارتشد دولت کنونی نشان می‌دهد که عناصر سیاست خارجه دولت جو بایدن جهت رویارویی با جمهوری اسلامی ایران رونوشتی از سیاست‌های ضدایرانی دونالد ترامپ و پاراک اوپاماست

۱۰

هوشنگ توکلی بازیگر و کارگردان سینما تلویزیون و تئاتر در گفت‌وگو با «جوان»:

در دوران جاده‌خاکی سینمای ایران هستیم

